

لایحه ساماندهی و نظارت بر تجارت مرزی (کولبری و ملوانی) و ایجاد اشتغال پایدار مرزنشینان
لایحه ساماندهی و نظارت بر تجارت مرزی (کولبری و ملوانی) و ایجاد اشتغال پایدار مرزنشینان

ماده 1

به منظور رونق اقتصاد مناطق مرزی، ایجاد شفافیت و رصدپذیر نمودن واردات، توزیع و عرضه کالاهای مبادله مرزنشینی، تقویت معیشت مرزنشینان و کاهش مبادلات غیررسمی در مرزهای زمینی و آبی، واردات کالا از طریق شناورهای سنتی و فلزی با ساختار لنج با ظرفیت ناخالص کمتر از (500) تن، ملوانی (تهلنجی) و فعالان مرتبط با مبادلات مرزی (کولبری) (به مدت پنج سال از زمان ابلاغ آیین‌نامه‌های موضوع ماده (6) این قانون مطابق با ترتیبات این قانون مجاز و پس از اتمام مدت مذکور واردات کالا، تابع قوانین و مقررات کشور می‌باشد.

ایراد شورای نگهبان:

در ماده 1،

1_1 منظور از عبارت «ملوانی (تهلنجی)» و شرایط، ضوابط و حدود آن ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

2_1 با توجه به گسترده‌تر بودن مفهوم فعالان مرتبط با مبادلات مرزی از کولبری، از این جهت که کولبری یکی از مصادیق این فعالان است یا تنها مصداق مورد نظر قانون‌گذار، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

ماده (1) به شرح زیر اصلاح می شود:

«ماده 1- به منظور رونق اقتصاد مناطق مرزی، ایجاد شفافیت و رصدپذیر نمودن واردات، توزیع و عرضه کالاهای مبادله مرز نشینی، تقویت معیشت مرز نشینان و کاهش مبادلات غیررسمی در مرزهای زمینی و آبی، واردات کالا از طریق رویه های ملوانی (تهلنجی) و کولبری منطبق با تعاریف زیر، به مدت پنج سال از زمان ابلاغ آیین نامه های موضوع ماده (6) این قانون مطابق با ترتیبات این قانون مجاز و پس از اتمام مدت مذکور واردات کالا، تابع قوانین و مقررات کشور می باشد.

الف) رویه ملوانی (تهلنجی): واردات کالا از طریق شناورهای سنتی و فلزی، با ساختار لنج و با ظرفیت ناخالص کمتر از (500) تن در بنادر جنوبی کشور که قوانین و مقررات واردات در آن رعایت نمی شود و صرفاً بر اساس ترتیبات این قانون مجاز به واردات کالا می باشد.

تبصره- ورود کالای همراه ملوانان، خدمه و کارکنان شناورهای مذکور (موضوع قانون ساماندهی مبادلات مرزی مصوب 06/07/1384) سالانه تا سقف 1200 یورو ارزش کالا برای هر مضمول (حداکثر 500 یورو ارزش کالا در هر سفر) با رعایت مقررات و قوانین مربوطه، مجاز است.

ب) رویه کولبری:

واردات کالا از طریق معابر و مرزهای زمینی کشور که کالا در معبر مرزی توسط مرز نشینان حمل شده و قوانین و مقررات واردات در آن رعایت نمی شود و صرفاً بر اساس ترتیبات این قانون مجاز به واردات کالا می باشد.»

تبصره 2

سقف و ارزش کل واردات کالا از طریق رویه های موضوع این ماده، سالانه به میزان حداکثر ده درصد (10%) ارزش واردات کل کشور به ماخذ سال قبل، تعیین می شود و انجام آن منوط به ثبت آماری در سامانه جامع یکپارچه سازی و نظارت بر فرایند تجارت (موضوع بند «الف» ماده (6) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب 3/10/1392 و اصلاحات بعدی)، اخذ شناسه کالا و شناسه رهگیری (موضوع ماده (13) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز)، ثبت اطلاعات در سامانه جامع انبارها (موضوع بند «ب» ماده (6) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز) و تعیین منشأ ارز کالاهای وارداتی می باشد.

پس از سال پنجم اجرای این قانون، تولیدکنندگان کوچک و متوسط و اصناف مستقر در شهرستان های مرزی مشمول می توانند با تخفیف سی درصدی (30%) از عوارض و حقوق ورودی، سالانه تا سقف یک درصد (1%) ارزش واردات کل کشور به ماخذ سال قبل و با رعایت ترتیبات مندرج در این تبصره نسبت به واردات کالا اقدام نمایند.

ایراد شورای نگهبان:

در ماده 1،

3_1_ در تبصره 2، منظور از «تولیدکنندگان کوچک و متوسط» و ضوابط تعیین آن ها ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

در فراز دوم تبصره (2)، عبارت «کوچک و متوسط» حذف می‌شود.

ماده 2

به‌منظور هدایت تدریجی مبادلات غیررسمی در مرزها به چهارچوب تجارت رسمی، کالاهای وارداتی از طریق مبادلات مرزنشینی در مرحله ترخیص کالا صرفاً مشمول پرداخت پنجاه درصد (50%) میزان عوارض و مالیات بر ارزش افزوده تعیین شده برای روبه ورود قطعی کالا هستند و در سال اول اجرای این قانون از سایر عوارض و مالیات‌ها معاف می‌باشند.

در مرحله فروش کالا توسط مشمولین این قانون، ما به التفاوت مالیات و عوارض فروش با مالیات و عوارض خرید موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده، به عنوان اعتبار مالیاتی ارزش افزوده برای ایشان لحاظ می‌شود، لکن مابقی زنجیره تبادل کالا در کشور موظف به پرداخت کامل آن می‌باشند.

تذکر شورای نگهبان:

در ماده 2،

1-2- عبارت «مبادلات غیررسمی» و «از طریق مبادلات مرزنشینی» به‌نحوی اصلاح شود که با طرق مذکور در ماده 1 همین مصوبه هماهنگ گردد.

مصوبه کمیسیون:

در فراز اول ماده (2)، عبارت «موضوع این قانون» به ترتیب جایگزین عبارت‌های «غیررسمی» و «مرزنشینی» می‌شود.

تبصره 1

اعمال پلکانی حقوق گمرکی و سایر عوارض قانونی از سال دوم اجرای این قانون سالانه به میزان بیست درصد (20%) مقرر در روبه تجاری و اعمال معافیت کامل یا پلکانی سود بازرگانی توسط دولت برای کالاهای وارداتی موضوع این ماده مطابق آیین‌نامه یا دستورالعمل‌ها و شاخص‌هایی که در چهارچوب قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، در طول اجرای این قانون مجاز است.

ایراد شورای نگهبان:

در ماده 2،

2-2- در تبصره 1 ماده 2، منظور از «مجاز بودن» هیأت وزیران به اعمال موارد مذکور ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

در تبصره (1)، عبارت «(به‌گونه‌ای که مزیت واردات موضوع این قانون نسبت به روبه واردات رسمی لحاظ گردد)» بعد از عبارت «این ماده» اضافه می‌شود.

ماده 3

کلیه درآمدهای گمرکی و مالیاتی حاصل از اجرای این قانون به حساب مخصوص نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و به‌صورت تخصیص صد درصد (100%) و مازاد بر اعتبارات مندرج در قوانین بودجه سنواتی، به همان استان مرزی اختصاص و شصت درصد (60%) آن برای تقویت معیشت و اشتغال مرزنشینان (پرداخت‌های حمایتی هدفمند، تأمین زیرساخت‌های مورد نیاز حوزه اشتغال و ایجاد اشتغال پایدار)، بیست درصد (20%) برای زیرساخت‌های اقتصاد مرز (شامل تجهیز بازارچه مرزی، تقویت و تجهیز بنادر و گمرکات کوچک) و بیست درصد (20%) برای تقویت زیرساخت‌های مربوط به امنیت و مبارزه با قاچاق (انسداد معابر و خلأهای مرزی، خورهای غیرمجاز و آلوده به قاچاق کالا) در مناطق مشمول هزینه می‌گردد.

ایراد شورای نگهبان:

در ماده 3،

1_3 با توجه به عبارت «مازاد بر اعتبارات مندرج در قوانین بودجه سنواتی»، حکم مذکور در ماده از این جهت که آیا درآمدهای مذکور نیز در قانون بودجه سنواتی ذکر می‌شود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

مصوبه کمیسیون:

در ماده (3)، عبارت «در قالب ردیف مستقل در ارقام بودجه لحاظ و» بعد از عبارت «بودجه سنواتی»، اضافه می‌شود.

تبصره 1

دولت موظف است ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون، طرح آمایش و تحول در بازارچه‌های مرزی و طرح توسعه و تجهیز بنادر کوچک استان‌های ساحلی جنوب کشور را تهیه و تصویب نماید.

ایراد شورای نگهبان:

در ماده 3،

2_3 اطلاق تبصره 1، واگذاری تهیه و تصویب طرح‌های مذکور به دولت، با توجه به ماهیت تقنینی بعضی از مسائل مرتبط با این موضوع، مغایر اصل 85 قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون:

در تبصره (1)، عبارت «، اقدامات قانونی لازم جهت تصویب برنامه» جایگزین واژه «طرح» می‌شود.

ماده 4

به‌منظور راهبري، نظارت و هماهنگي اجراي اين قانون، کارگروهي با مسئولیت وزارت صنعت، معدن و تجارت و با عضویت ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، وزارتخانه‌های کشور، اطلاعات، امور اقتصادی و دارایی، راه و شهرسازی و سازمان برنامه و بودجه کشور با وظایف ذیل تشکیل می‌گردد.

همچنین نماینده سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و دو نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به انتخاب کمیسیون اقتصادی مجلس، به عنوان ناظر و بدون حق رأی در این کارگروه عضویت خواهند داشت. نماینده سایر دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی با تشخیص رئیس کارگروه می‌توانند بدون حق رأی در جلسات شرکت کنند:

1- تدوین و ابلاغ دستورالعمل‌ها و شیوه‌نامه‌ها و فرایندهای اجرایی مرتبط در چهارچوب قوانین و مقررات بالادستی

2- تعیین نوع کالای وارداتی و سقف سالانه هر یک از استان‌ها

3- افزایش پلکانی عوارض و سود بازرگانی به کالاهای وارداتی در چهارچوب قوانین و مقررات.

4- هماهنگی، پیگیری و نظارت بر اجرای این قانون و آیین‌نامه‌های اجرایی آن.

5- تعیین دستورالعمل اجرایی و شرایط خروج کالاها از استان‌های مرزی در چهارچوب قوانین و مقررات.

6- تعیین ضوابط تخصیص و توزیع منابع موضوع ماده (3) این قانون و پیگیری و نظارت بر آن در چهارچوب قوانین و مقررات

ایراد شورای نگهبان:

در ماده 4،

1_4_ از این جهت که در وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های مذکور مسئولیت و عضویت با وزراء و رؤسا دستگاه‌هاست یا اشخاص دیگر ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.

2_4_ اطلاق برخی از وظایف تعیین شده برای کارگروه مذکور، از جمله بندهای 2، 3 و 6 آن، مغایر اصول 85 و 138 قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه کمیسیون:

ماده (4) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«ماده 4- به منظور راهبری، نظارت و هماهنگی اجرای این قانون، کارگروه‌ای با مسئولیت وزیر صنعت، معدن و تجارت و با عضویت نماینده ویژه رئیس جمهور در مبارزه با قاچاق کالا و ارز، وزرای کشور، اطلاعات، امور اقتصادی و دارایی، راه و شهرسازی و رییس سازمان برنامه و بودجه کشور یا نماینده تام‌الاختیار وزرا و روسای فوق‌الذکر با شرح وظایف ذیل تشکیل می‌گردد.

همچنین نماینده سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و دو نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به انتخاب کمیسیون اقتصادی مجلس، به عنوان ناظر و بدون حق رأی در این کارگروه عضویت خواهند داشت. نماینده سایر دستگاه‌های اجرایی ملی و استانی با تشخیص رئیس کارگروه می‌توانند بدون حق رأی در جلسات شرکت کنند:

1- تدوین و ابلاغ دستور العمل‌ها و شیوه‌نامه‌ها و فرایندهای اجرایی مرتبط در چهارچوب قوانین و مقررات بالادستی

2- تعیین نوع کالای وارداتی بر اساس مقررات و سیاست‌های صنعتی و تجاری دولت و تعیین سقف سالانه میزان واردات هر یک از استان‌ها متناسب با ظرفیت‌های تجاری و میزان واردات کولبری و ملوانی در هر استان و با رعایت اصل (48) قانون اساسی و سیاست‌های کلی آمایش سرزمین و اسناد ملی و استانی مرتبط با آن و متناسب با سطح محرومیت و توسعه‌نیافتگی مناطق.

3- پیشنهاد میزان افزایش پلکانی عوارض و سود بازرگانی سالانه متعلق به کالاهای وارداتی جهت تصویب در هیات وزیران.

4- هماهنگی، پیگیری و نظارت بر اجرای این قانون و آیین‌نامه‌های اجرایی آن.

5- تعیین دستور العمل اجرایی و شرایط خروج کالاها از استان‌های مرزی در چهارچوب قوانین و مقررات.

6- پیشنهاد نحوه توزیع منابع موضوع ماده (3) این قانون و پیگیری و نظارت بر آن در چهارچوب قوانین و مقررات

تبصره- مصوبات کارگروه موضوع ماده (4) پس از تصویب وزیر صنعت، معدن و تجارت لازم‌الاجرا خواهد بود.»